

ORZECZNICTWO DOROSŁYCH

PZON

ZUS

LEKKI STOPIEŃ

=

CZĘŚCIOWA NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY

UMIARKOWANY STOPIEŃ

=

CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY

ZNACZNY STOPIEŃ

=

CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY I DO SAMODZIELNEJ EGZYSTENCJI LUB NIEZDOLNOŚĆ DO SAMODZIELNEJ EGZYSTENCJI

Orzeczenia KIZ lub KRUS wydane przed 1.01.1998 r. zachowują ważność jeśli zostały wydane na czas nieokreślony lub dłuższy i są ważne w dniu dzisiejszym.
Informacja o przekładalności tych orzeczeń w PZON Tychy 32-438-20-50

ORZECZNICTWO DZIECI

PZON

ORZECZENIE O ZALICZENIU DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

LEGITYMACJA

-potwierdza tożsamość osoby niepełnosprawnej
-zastępuje konieczność częstego okazywania orzeczenia

PODSTAWA: prawomocne orzeczenie o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień

MIEJSCE ZAŁATWIENIA: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tychach

PRACA

CZAS PRACY osoby niepełnosprawnej nie może przekraczać 8h/dobę i 40h/tydzień, osoba taka nie może pracować w godzinach nadliczbowych i nocnych (z wyjątkami – patrz ustawa o rehabilitacji)

ZATRUDNIONY ze stopniem lekkim: ma prawo do 15 min. przerwy wliczonej do czasu pracy,

ZATRUDNIONY ze stopniem umiarkowanym i znacznym ma prawo do: odpowiednio **przystosowanego stanowiska pracy, przerwy w pracy j.w., dodatkowego 10 dniowego urlopu, zwolnienia z pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu wykonania badań, zabiegów leczniczych lub usprawniających** (jeśli nie mogą być wykonane poza godzinami pracy), oraz do **skróconego czasu pracy** (7h/dobę i 35h/tydzień).

DOFINANSOWANIE:

- dla pracodawcy **do zatrudnienia** osoby niepełnosprawnej
- INFORMACJE:** PFRON System Obsługi Dofinansowań (SODiR), tel.: 801-233-554
- dla osoby niepełnosprawnej **na podjęcie działalności gospodarczej**
- INFORMACJE:** PUP Tychy 32-781-58-61

BASEN

PRZEDMIOT: ulga 50% w opłacie za wstęp na basen w Tychach

UPRAWNIONY: niepełnosprawny oraz opiekun

DOFINANSOWANIA PFRON

DOFINANSOWANIE DO: turnusu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych a także do likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się.

DYSPONENT ŚRODKÓW PFRON: M/GOPS lub PCPR właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej.

MOPS TYCHY: tel. (32)323-22-67 pokój 19

PCPR ŁĘDZINY: (powiat bieruńsko-łędziński) tel. (32) 324-08-16

ULGI PODATKOWE

UPRAWNIONY: osoba niepełnosprawna lub podatnik, który utrzymuje osobę niepełnosprawną.

ULGI (niezależnie od rodzaju orzeczenia): m.in. na przystosowanie pomieszczeń, zakup leków, koszty pobytu na turnusie rehabilitacyjnym, zakup sprzętu rehabilitacyjnego lub pomocy technicznych, a także używanie samochodu osobowego stanowiącego własność (współwłasność) uprawnionego.

ULGI dla osób niewidomych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności: na opłacenie przewodników, utrzymanie psa przewodnika.

Wszystkie ww. ulgi dot. również dzieci.

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r.(t. jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.)

UWAGA !!! Nie można odliczać powyższych wydatków, jeśli były finansowane ze środków PFRON, NFZ czy Zakładowego Funduszu Rehabilitacji.

ULGA: zwolnienie z podatku od czynności cywilnoprawnych: na zakup na własne potrzeby sprzętu rehabilitacyjnego, wózka inwalidzkiego lub samochodu osobowego dla osób posiadających stopień znaczny i umiarkowany bez względu na rodzaj schorzenia oraz lekki stopień z symbolem 05-R

URZĄD SKARBOWY Tychy, tel. (32)325-11-00, www.mf.gov.pl
Art. 8 pkt 6 ustawy z dn. 09.09. 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (t. jedn. Dz.U. z 2010, Nr 101, poz. 649 ze zm.)

ZASIŁEK PIELEGNACYJNY

SPRAWA: wypłata zasiłku pielęgnacyjnego

UPRAWNIONY: posiadacz orzeczenia o:

- niepełnosprawności dziecka
- znacznym stopniu niepełnosprawności
- umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w przypadku osób, których niepełnosprawność powstała przed 21 r.ż.

Ustawa z dn. 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz Ustawa z dn. 28 listopada 2003 r., o świadczeniach rodzinnych (t. jedn. Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 ze zm.)

DYSPONENT ŚRODKÓW: Ośrodek Pomocy Społecznej (właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej –adresy i telefony na końcu ulotki)

ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE / SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

SPRAWA: wypłata świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego

UPRAWNIONY: członek rodziny osoby posiadającej orzeczenie o:

- niepełnosprawności ze wskazaniem w pktach: 7 i 8 o treści „wymaga”
- znacznym stopniu niepełnosprawności

Ustawa z dn. 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz Ustawa z dn. 28 listopada 2003 r., o świadczeniach rodzinnych (t. jedn. Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 ze zm.)

DYSPONENT ŚRODKÓW: Ośrodek Pomocy Społecznej (właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej –adresy i telefony na końcu ulotki)

UWAGA !!!! Świadczenie pielęgnacyjne jest wypłacane osobom, które spełniają odpowiednie kryteria.

POMOC SPOŁECZNA

PRZEDMIOT: zasiłki pieniężne, pomoc rzeczowa i in.

DYSPONENT ŚRODKÓW: Ośrodek Pomocy Społecznej (właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej –adresy i telefony na końcu ulotki)

UWAGA !!!! Należy spełniać odpowiednie kryterium dochodowe.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

PRZEDMIOT: pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwienie spraw w urzędach, mycie, kąpanie, ubieranie, pomoc dla osób chorych, dozowanie leków, prześcielanie łóżka, zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń, karmienie.

DYSPONENT USŁUGI: Ośrodek Pomocy Społecznej

MUZEUM

PRZEDMIOT: ulga 50% w opłacie za wstęp do muzeów narodowych

UPRAWNIONY: niepełnosprawny oraz opiekun (ob. polski)

PASZPORT

PRZEDMIOT: ulga 50% w opłacie paszportowej

UPRAWNIONY: niepełnosprawny oraz małżonek pozostający na jej wyłącznym utrzymaniu

DODATEK MIESZKANIOWY

SPRAWA: dodatek mieszkaniowy,

UPRAWNIONY: osoba, która nie jest w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania

WARUNKI DODATKOWE: spełnienie kryterium dochodowego, odpowiedni metraż mieszkania, w przypadku nadmetrażu – orzeczenie ze wskazaniem w punkcie 10. „wymaga”

DYSPONENT USŁUGI: odpowiedni wydział Urzędu Miasta lub Gminy: Tychy tel. (32)776-30-55, Bieruń tel. (32)324-24-00, Łędziny tel. (32)216-65-11, Imielin tel. (32)225-55-05, Chełm Śl. tel. (32) 225-75-03, Bojszowy, tel. (32)218-93-66

USŁUGI POCZTOWE

SPRAWA: usługi pocztowe w domu u listonosza bez dodatkowych opłat (np. doręczanie listów, paczek bezpośrednio do domu, nadawanie przesyłek nieregistrowanych opłaconych).

UPRAWNIONY: m.in. osoba z uszkodzonym narządem wzroku

PRZESYŁKA DLA OCIEMNIAŁYCH: przesyłka bezpłatna (nadawana może być jedynie do osoby niewidomej lub biblioteki i innej organizacji działającej na ich rzecz)

CEKOGRAM: przesyłka od/do niewidomych w ruchu zagranicznym (opłata do 60 gr)

INFORMACJE: NAJBLIŻSZY URZĄD POCZTOWY

Podstawa: Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r., Prawo pocztowe Dz. U. z 2012 r. Poz.1529

ABONAMENT RTV

SPRAWA: bezpłatny abonament radiowo-telewizyjny

UPRAWNIONY: niewidomy, którego ostrość wzroku nie przekracza 15% (umiarkowany stopień) oraz m.in. osoba posiadająca orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności niezależnie od przyczyny a także **opiekun osoby niepełnosprawnej** (również dziecka) pobierający świadczenie pielęgnacyjne

INFORMACJE: NAJBLIŻSZY URZĄD POCZTOWY

Poczta Główna tel. (32)327-38-31/5

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r., o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 85, Poz.728 ze zm.)

KOMUNIKACJA MIEJSKA

SPRAWA: bezpłatne przejazdy autobusami komunikacji miejskiej na podstawie legitymacji wraz z opiekunem

UPRAWNIONY: dzieci i młodzież niepełnosprawna do 18 roku życia, osoby uczęszczające do przedszkola, szkoły albo do ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym na podstawie legitymacji przedszkolnej lub szkolnej dziecka/ucznia niepełnosprawnego a także posiadacz orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu zawierającym symbol 04-O

podstawa: legitymacja osoby niepełnosprawnej bądź orzeczenie **Zarząd Transportu Metropolitalnego** www.metropoliaztm.pl

ul. Barbary 21A, 40-053 Katowice

Infolinia czynna w dni robocze w godz. **6.00-22.00;**

w soboty, niedziele i święta w godz. **7.00-15.00;**

Bezpłatny numer **800 16 30 30.**

UWAGA !!! Prawo do ulgowych lub bezpłatnych przejazdów w komunikacji miejskiej ustala rada danego miasta – dlatego też w różnych miastach Polski osoby niepełnosprawne mogą korzystać z innych zwolnień/rabatów.

KOMUNIKACJA KOLEJOWA

PODSTAWA: legitymacja osoby niepełnosprawnej

ULGA 93% (OSOBOWE)

ULGA 51% (POZOSTAŁE)

UPRAWNIONY: osoba niewidoma z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności zawierającym symbol 04-O

ULGA 78% UPRAWNIONY: dzieci i młodzież niepełnosprawna do ukończenia 24 roku życia oraz studenci niepełnosprawni do ukończenia 26 roku życia (wyłącznie przy określonych przejazdach) oraz jedno z rodziców lub ich opiekun

ULGA 49% (OSOBOWE)

ULGA 37% (POZOSTAŁE)

UPRAWNIONY: posiadacz orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności

ULGA 37% UPRAWNIONY: posiadacz orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z symbolem 04-O

ULGA 95% UPRAWNIONY: PRZEWODNIK os. niewidomej (≥13 lat lub pies przewodnik) lub OPIEKUN (≥18 lat) towarzyszący w podróży

UWAGA!! WIĘCEJ INFORMACJI PRZY ZAKUPIE BILETU W KASIE BILETOWEJ

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (t. jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 1138 ze zm.)

KARTA PARKINGOWA

SPRAWA: karta parkingowa

UPRAWNIONY: posiadacz orzeczenia ze wskazaniem „spełnia” w punkcie 9. Orzeczenia wydanego po 01.07.2014 r. (z wyj.).

Przeznaczona dla osób niepełnosprawnych kierujących pojazdem samochodowym lub przewożących osoby niepełnosprawne. Karta upoważnia do nieprzestrzegania kilku znaków zakazu.

WYDAWCA: PRZEWODNICZĄCY PZON

Tychy, ul. Budowlanych 59, tel. (32) 438-20-50

UWAGA!: wniosek o wydanie karty parkingowej należy złożyć osobiście w siedzibie zespołu

POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH

WIZJA: PZN to organizacja osób niewidomych i tracących wzrok, dbająca o zaspokojenie ich potrzeb. To skuteczny, kompetentny i niezależny finansowo rzecznik spraw tego środowiska.

MISJA: Tracisz wzrok u nas uzyskasz pomoc.

Jesteśmy organizacją kompetentną dzięki której możesz osiągnąć samodzielność i aktywność życiową, zrealizować potrzeby społeczne i zawodowe. Pomagamy niewidomym i słabowidzącym oraz ich bliskim w adaptacji do nowych warunków życia na terenie całego kraju. Udzielamy porad i informacji. Zapewniamy odnalezienie sensu życia poprzez wsparcie psychologiczne w procesie rehabilitacji i integracji. Realizujemy indywidualne i grupowe szkolenia. Wyznaczamy standardy funkcjonowania osób niewidomych i słabowidzących w Polsce. Zmieniamy ich postrzeganie poprzez edukację społeczeństwa. Integrujemy środowisko i jesteśmy jego rzecznikiem.

OSOBY SŁUŻĄCE POMOCAŃ PZN w Tychach: m.in. psycholog, tyflopédagog i instruktor orientacji przestrzennej

PRZYKŁADOWE ZAJĘCIA PZN w Tychach: orientacja przestrzenna i czynności dnia codziennego, nauka pisma punktowego brajla, zajęcia muzyczne, zajęcia taneczne – choreoterapia, ceramika, gimnastyka, zajęcia na basenie, wizaż. www.pzn.org.pl; www.pzntychy.pl e-mail: tychy@pznslask.org.pl tel. (32)227-45-53 (informacje pochodzą ze strony internetowej ww. organizacji)

ADRESY

MOPS TYCHY: ul. Budowlanych 59, tel. (32)327-02-46

MOPS TYCHY Świadczenia Rodzinne: al. Niepodległości 40, tel. (32)326-25-52 **Dział Rehabilitacji** (32) 323-22-67

MOPS BIERUŃ: ul. Wawelska 35, tel. (32)216-21-76

MOPS ŁĘDZINY: ul. Łędzińska 47, tel. (32)216-67-91

GOPS BOJSZOWY: ul. Sierpowa 28, tel. (32)328-93-05

GOPS CHEŁM ŚL.: ul. Techników 25, tel. (32)225-76-95

MOPS IMIELIN: ul. Sapety 1, tel. (32)225-57-46

PCPR ŁĘDZINY: ul. Łędzińska 24, tel. (32)324-08-16

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Tychy: ul. Andersa 16, tel. (32)227-23-92

STRONY INTERNETOWE

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

www.pzon-tychy.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie www.pcpr.powiatbl.pl

Poradnictwo i informacje z zakresu pomocy społecznej

www.pomocspoleczna.ngo.pl

Portal dla Osób Niepełnosprawnych www.niepelnosprawni.pl

Niepełnosprawni w pracy www.pelnosprawniowpracy.pl

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

www.pfron.org.pl

Internet dla Niepełnosprawnych www.ipon.pl

Ogólnopolska Baza Pracodawców Osób Niepełnosprawnych

www.zpchr.pl

Powiatowy Urząd Pracy w Tychach www.pup.tychy.pl

Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych www.spes.org.pl

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

www.niepelnosprawni.gov.pl

**ULOTKA
INFORMACYJNA
DLA OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ
NARZĄDU WZROKU**